

47103203 : สาขาวิชาจารึกภาษาไทย

คำสำคัญ : สังฆมณฑล / โลกทัศน์แบบพุทธของชาวอีสาน / วรรณกรรมอีสาน

พระมหาบุญชู ฤทธิ : การศึกษาโลกทัศน์แบบพุทธของชาวอีสานในวรรณกรรมเรื่อง
สังฆมณฑล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : อ. พรสวรรค์ อัมรานนท์ และผศ.ดร. สมบัติ มั่งมีสุขศิริ
264 หน้า

วิทยานิพนธ์นี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาโลกทัศน์แบบพุทธของชาวอีสานในวรรณกรรม
เรื่องสังฆมณฑล ซึ่งปรากฏในใบลาน จารด้วยอักษรธรรมอีสาน มีจำนวน 4 ผูก มี 163 หน้าลาน จาร
ปี พ.ศ. 2345

สังฆมณฑลเป็นวรรณกรรมทางพุทธศาสนา โดยได้รับแนวคิดจากพระไตรปิฎก อรรถ
กถา และวรรณกรรมท้องถิ่น โดยมีแนวคิดหลักอยู่ที่การเสื่อมสูญของพุทธศาสนา มีจุดมุ่งหมาย
เพื่อให้เห็นถึงการเสื่อมสูญของพุทธศาสนา ให้นุคคลเร่งทำความดี และคบกับภิกษุมิตร

การศึกษาในด้านวรรณศิลป์ สังฆมณฑลมีลักษณะคำประพันธ์เป็นร้อยแก้ว โดยยกบาลี
แล้วแปลเป็นภาษาถิ่นอีสาน มีการผูกเรื่องได้อย่างเป็นเหตุเป็นผล มีการดำเนินเรื่องไปตามลำดับ
ตลอดจนมีการเลือกสรรคำเหมาะสมกับสถานภาพของบุคคล การใช้คำซ้ำ คำซ้อน คำสัมผัส ทำให้
มีความไพเราะ และมีสำนวนโวหารที่ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพและเกิดความรู้สึกคล้อยตาม

การศึกษาด้านโลกทัศน์แบบพุทธของชาวอีสานในวรรณกรรมเรื่องสังฆมณฑล พบว่า
ทัศน์แบบพุทธของชาวอีสานในวรรณกรรมเรื่องสังฆมณฑลมีลักษณะ 3 ประการ คือ 1. เพิ่มเติม
แนวคิดท้องถิ่นในหลักพุทธศาสนา 2. ปรับหลักพุทธศาสนาให้เหมาะสมกับสังคม 3. เพิ่มเติมแนว
ปฏิบัติแบบท้องถิ่นในประเพณีปฏิบัติเกี่ยวกับพุทธศาสนา

47103203 : MAJOR : THAI EPIGRAPHY

KEY WORD : SANGHOMTHAT / THE NORTHEASTERN THAI PEOPLE'S BUDDHIST
WORLD VIEW / THE NORTHEASTERN THAI LITERARY WORK.

PHRA MAHABOONCHOO POOSRI : A STUDY OF THE NORTHEASTERN THAI
PEOPLE' S BUDDHIST WORLD VIEW IN THE LITERARY WORK ENTITLED
SANGHOMTHAT. THESIS ADVISORS : PORNSAWAN AMMARANON AND ASST. PROF.
SOMBAT MANGMEESUKHSIRI. Ph.D. 264 pp.

The purpose of the thesis is to study of the Northeastern Thai people' s Buddhist world view in the literary work entitled Sanghomthat. The text of this work, dated in 1802 A.D., was scribed in 63 palm-leaves, 4 volumes, in Esarn Dhamma Script.

Sanghomthat was one of the famous Buddhist literary work in the Northeastern region. It was evidently influenced by the Tipitaka, Atthakatha and the local literature. In Sanghomthat, the main idea is the declination and extinction of Buddhism. According to the text, the purpose of this work is to urge Buddhists to urgently do only good deeds and to make friend with only good people.

From the literary aspect, Sanghomthat was composed in Pali prose, and then translated into the Northeastern Thai dialect. The story line of this work was in respective orders, and was combined by the reasonable events. Furthermore, it was full of literary aesthetics such as the usage of suitable words to different people and the dictions that can make readers to imagine and feel emotions.

From the aspect of Buddhist world view, it is notable that there are three characteristics of Northeastern Thai people' s Buddhist world view which is quite different from the original or early Buddhism. Firstly, Northeastern Thai people have added their local beliefs and faith into original Buddhism. Secondly, they have modified the Buddha' s tenets and made them suitable for their society. Lastly, they have added the local rites and rituals into that of Buddhism.